

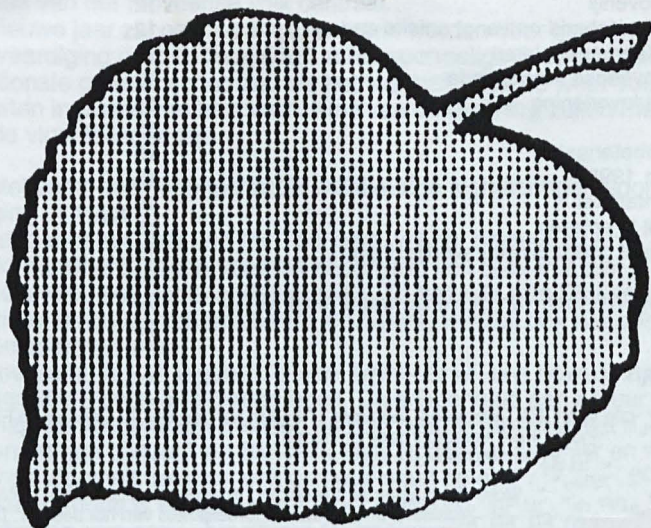
1 93

VERENIGING VRIENDEN VAN SLOVENIË

Združenje Prijateljev Slovenije

LIPA

PORT BETAALD
VOORSCHOTEN

Indien onbestelbaar
Retour aan:
B.S. v.d. Oyelaan 26 .
2252 EB Voorschoten .

(ISSN 0928-8376)

Inhoud

Inhoudsopgave en Colophon	2
Van de voorzitter	3
Verkiezingen	5
Nieuwe regering	6
Top 3	6
Toerisme	7
Sloveense fietsvakantie in Reisbureaupakket	8
Vierlanden Toernooi in Zoetermeer	9
Vluchtelingen	10
Slovenië lid IMF	10
Carnaval in Slovenië	11
Pust v Sloveniji	12
Museum in Kobarid ontvangt unieke onderscheiding	12
Groene Kaart controleren	13
Adres Sloveense Ambassade	13
ANWB Hulpverlening	14
Leden	15
Promotiemateriaal	15
Financiën 1992	15
Volkskrantartikel	16
Om alvast te noteren	18
ALV 24 april 1993: Bestuursverkiezingen	18
Afscheid	18
Vereniging Vrienden van Slovenië: wat u moet weten!	19
Bestuur	19

Colophon

De eindredactie van LIPA (jaargang 2, nummer 1) was in handen van A. Oosting en F. van Kreveld. De verzending werd verzorgd door H. Hoops.
De oplage van dit nummer: 140 ex.

LIPA is een tweemaandelijks uitgave van de Vereniging Vrienden van Slovenië. LIPA wordt uitgegeven door een redactiecommissie, onder verantwoordelijkheid van het bestuur. De in LIPA gepubliceerde meningen, stemmen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van het bestuur. Artikelen uit LIPA kunnen slechts overgenomen worden met bronvermelding.

Kopij voor het volgende nummer gelieve voor 23 maart 1993 te verzenden aan het secretariaat van de vereniging.

LIPA is te bestellen door 3 gulden per exemplaar over te maken op girorekening 6318199 ten name van de Vereniging Vrienden van Slovenië te Voorschoten o.v.v. LIPA+nummer.

Leden ontvangen LIPA gratis. Aanmelding als lid geschiedt bij de ledenadministratie. De contributie bedraagt minimaal 25 gulden per jaar. Gezinsleden of inwonende leden betalen minimaal 5 gulden per jaar. Advertentietarieven zijn bij het secretariaat opvraagbaar.

Secretariaat
De Gaarde 278
2542 CP Den Haag
070-3677242

Ledenadministratie
B.S. v.d. Oyelaan 26
2252 EB Voorschoten
071-613978

Van de voorzitter

Met deze LIPA opent de vereniging het nieuwe jaar. Bij de aanvang van een nieuw jaar zijn we geneigd even vooruit te kijken, op zoek naar dat, wat 1993 voor ons kan gaan betekenen. Laten we om te beginnen drie zaken bekijken, die met Slovenië te maken hebben.

1. 1993 is door Slovenië afgekondigd als "Jaar van het Toerisme".

Slovenië wilt zich actief als vakantieland promoten in internationaal toerismeland.

2. 8 februari is weer de jaarlijkse Preseren Dag in Slovenië. Op deze dag wordt France Preseren herdacht en staan de literaire en culturele prestaties van het Sloveense volk centraal.

3. Dit nieuwe jaar zal ook weer gekenmerkt worden door groeiende verontwaardiging over de misdaden in het voormalige Joegoslavië. De internationale gemeenschap zal, als het tegenzit, ook nu weer vooral veel praten in plaats van handelen. Kind van de rekening zullen met name de vluchtelingen zijn.

Wat betekenen deze ogenschijnlijk willekeurige signaleringen voor onze vereniging in 1993?

Beginnend met het Jaar van het Toerisme, wil het bestuur dit jaar versterkt aandacht vragen voor het aanprijzen van Slovenië als vakantieland bij het Nederlandse publiek. Zo bezocht een Sloveense delegatie onlangs de vakantiebeurs in Utrecht, waarbij ook het bestuur vertegenwoordigd was.

Toerismepromotie kan eigenlijk alleen, wanneer wij ons bewust zijn van de dingen die Slovenië te bieden heeft. De schoonheid aan natuur en landschap, de rijkdom aan mensen en hun cultuur. Spreken we over "mensen en hun cultuur" en Slovenië, dan landen we aan bij de Sloveense identiteit. Iets wat ook centraal staat op de Preseren Dag. Culturele promotie is een zaak van groot belang en een van de doelstellingen van onze vereniging. Geïnspireerd door de Preseren Dag en diens naamgever, heeft het bestuur het plan opgevat de Sloveense literatuur centraal te stellen op de verenigingsdag in het najaar. Wat is er immers Sloveenser, dan Sloveense literatuur...?

Ten derde spraken we over de internationale situatie en de oorlog op de Balkan. Zoals bekend is een van de gevolgen, dat in Slovenië tienduizenden vluchtelingen noodgedwongen verblijven. De vereniging, wij met ons allen, moeten ons dan ook dit jaar blijven inspannen voor deze mensen door het leveren van humanitaire hulp.

Natuurlijk is onze hulp beperkt, kleinschalig. De grote organisaties, Rode Kruis en Mensen in Nood, verlenen veel massaler hulp. Toch is ook onze hulp nodig. Rode Kruis en Mensen in Nood zijn gebonden aan

internationale afspraken en verdeelsleutels. Slovenië krijgt van hen hoe dan ook slechts een zeer bescheiden deel van de beschikbare middelen, omdat de situatie minder ernstig wordt bevonden in vergelijking met bijvoorbeeld Kroatië.

Als vereniging beschikken we over eigen mensen met goede directe contacten in Slovenië, die snel en relatief eenvoudig de bijeengebrachte hulp kunnen (laten) afleveren. Organisatiekosten worden zo tot een minimum beperkt, wat van grote professionele organisaties niet altijd beweerd kan worden. Tot slot zij opgemerkt dat de verantwoording van onze bestedingen snel nagegaan kan worden. En dat is mooi meegenomen.

In het bovenstaande drie lijnen, die we dit jaar willen uitzetten. Economisch-toeristisch, cultureel en humanitair. Deze drie "speerpunten" willen we vasthouden en steeds vertellen in verenigingsactiviteiten. Zo hopen we Slovenië ook in 1993 weer wat dichterbij huis te brengen. Met deze intentie ontvangt u ook weer de LIPA, waarvan ik hoop dat u deze met genoeg zult lezen.

Frank van Kreveld
voorzitter

De zaakgelastigde van Slovenië voor de Benelux, Dr. L. Socan (midden) bezocht samen met zijn vrouw onze verenigingsdag in Delft. Links op de foto onze voorzitter.

Verkiezingen

Hierbij voor de volledigheid nog eens de complete uitslag van de verkiezingen in december. Ter vergelijking zijn tevens de resultaten van de verkiezingen van 1990 afgedrukt.

Naam partij	dec 1992		1990	
	%	zet.	%	zet.
Ime stranke Liberaal-Democratische Partij	23,3	22	15,4	14
Slovenski krscanski demokrati Sloveense Christen-Democraten	14,5	15	13,3	11
Zdruzena lista Verenigde Lijst	13,6	14	17,3	14
Slovenska narodna stranka Sloveense Nationale Partij	9,8	12	-	-
Slovenska ljudska stranka Sloveense Volkspartij	8,7	10	12,2	8
Demokratska stranka Democratische Partij	5,0	6	9,9	11
Zeleni Slovenije Groenen van Slovenie	3,7	5	8,9	8
Socialdemokratska stranka Slovenije Sociaal-Democratische Partij van Slovenië	3,3	4	7,0	6
Socialistiscna stranka Slovenije Socialistische Partij van Slovenië	2,8	-	3,6	3
Liberalna stranka Liberale Partij	1,5	-	3,6	3
Italiaanse, Hongaarse gemeenschap Italiaanska, madzarska skupnost	-	2	-	2
Totaal aantal zetels skupno stevilo sedezev		90		80

Het aantal uitgebrachte stemmen was 1.210.648, waarvan 85249 ongeldig waren. De opkomst was 85,6%.

Van de hierboven genoemde partijen zijn verschillende nieuw of in naam en samenstelling gewijzigd sedert de verkiezingen in 1990. Zo is de Verenigde Lijst een lijstcombinatie, bestaande uit de Sociaal-Democratische Vernieuwing (SDP) en enkele kleinere partijtjes. De Sloveense Nationale Partij is nieuw in het parlement en profileert zich op

rechts-radicale programmapunten. Zo wil zij burgers, die niet van Sloveense origine zijn de burgerrechten ontnemen.

De Sloveense Volkspartij is grotendeels getransformeerd uit de vroegere Sloveense Boeren Alliantie (SKZ). De Democratische Partij deed in de verkiezingen van 1990 mee onder de naam Sloveense Democratische Alliantie (SDZ), die later uiteenviel in de Democratische Partij en de splintergroep Nationaal-Democratische Partij (NDS). De Liberale Partij heette in 1990 nog Sloveense Handwerklieden Partij (SOS).

Tot slot nog de opmerking dat de autochtone Italiaanse en Hongaarse gemeenschappen in Slovenië sinds jaren het grondwettelijke recht hebben op elk tenminste 1 parlementaire vertegenwoordiger.

Frank van Krevel

Nieuwe regering

Na de verkiezingen in december is er nu een nieuwe regering aangetreden. De coalitie bestaat uit de Liberaal-Democratische Partij LDS (met 6 ministers), de Sloveense Christen-Democraten SKD (met 4 ministers), de Verenigde Lijst ZL (met eveneens 4 ministers), de Sociaal-Democratische Partij van Slovenië SDSS en de Groenen van Slovenië ZS (met elk een minister).

De premier heet opnieuw Janez Drnovsek (LDS). Opmerkelijk is dat zijn kabinet minder grossiert in ministersposten. Het zijn er nu 16 (waaronder een premier en een vice-premier), terwijl in het verleden maar liefst 31 posten (waaronder een premier, drie vice-premiers) te verdelen waren. Een vermelding waard is ook dat oud-premier Lojze Peterle (SKD) terugkeert in de regering, en wel as minister van buitenlandse zaken.

Top 3

Sinds enige jaren kiezen de luisteraars, kijkers en lezers van de Sloveense media de man of vrouw van het jaar. Voor 1992 werd president Milan Kucan met een eerste plaats werd vereerd. In zijn voetspoor volgt premier Janez Drnovsek. Geen verrassing. Beide politici strenden immers voortdurend om de eerste en tweede plaats.

Opmerkelijk is daarentegen dat Zmago Jelincic, leider van de radicale Sloveense Nationale Partij, op een derde plaats kwam te staan. Of de drie justitiële onderzoeken tegen Jelincic daartoe hebben bijgedragen, wordt niet vermeld.

Toerisme

Dit jaar wordt het "Jaar van het Toerisme" gevierd. Althans in Slovenië. Uit een recente studie (O turisticnem prometu v obdobju I-IX 1992, Gospodarska zbornica Slovenije, Ljubljana november 1992) van de Sloveense centrale Kamer van Koophandel blijkt dat extra promotie in het kader van zo'n "Jaar van het Toerisme" meer dan nodig is.

De toeristen van buiten het voormalig Joegoslavië, die hun vroegere vakantie in Slovenië doorbrachten, laten het nog steeds afweten. In de periode 1985-1990 verbleven jaarlijks ongeveer 950.000 gasten in Slovenië. In 1991 daalde dit dramatisch naar 250.000 om in 1992 uit te komen op 330.000 bezoekers.

Het aantal overnachtingen laat een gelijke tendens zien. Van 1985-1990 waren er jaarlijks drie miljoen overnachtingen. In 1991 viel dit aantal terug naar 850.000 om in 1992 langzaam te groeien naar 1.100.000 nachten.

Buiten kijf staat dat deze crisis is ontstaan door de tiendaagse oorlog in Slovenië in juli 1991. Het onveilige imago wordt in stand gehouden door de associatie met de actuele oorlog op de Balkan. De media spannen zich ook niet erg in om onderscheid te maken tussen de verscheidene landen, die ontstonden na het uiteenvallen van Joegoslavië. Zo heeft het Nederlandse NOS-journaal eerst onlangs de weerkaarten aangepast aan "de nieuwe situatie van ruim een jaar geleden".

Van de toeristen, die niet uit het voormalige Joegoslavië komen, waren de grootste groepen afkomstig uit achtereenvolgens Duitsland, Italië, Groot-Brittannië, Nederland en Oostenrijk.

Hoewel de absolute aantallen toeristen sterk zijn gedaald, zou men in eerste instantie denken dat de procentuele aandelen van bezoekers uit de vijf bovengenoemde landen constant zouden blijven. Uit onderstaande tabel blijkt echter het tegendeel.

	1990	1991	1992
D	20,8% (673000)	17,5% (150000)	18,5% (200000)
I	18,7% (605000)	23,3% (199000)	32,2% (348000)
GB	16,9% (547000)	16,5% (141000)	03,9% (42000)
NL	10,1% (327000)	02,7% (23000)	03,0% (33000)
A	08,4% (272000)	13,8% (118000)	24,4% (261000)

(procentueel aandeel en aantal bezoekers uit D, I, GB, NL en A; de cijfers van 1992 beslaan de eerste drie kwartalen)

De daling in aantallen bezoekers uit alle vroeger voor het Joegoslavische toerisme belangrijke herkomstlanden is drastisch. Daarentegen blijft het relatieve aandeel Duitse toeristen nagenoeg constant. Blijkbaar hebben zij zich minder gelegen laten liggen aan de politieke toestand in 1991 en 1992 op de Balkan.

De Italianen en Oostenrijkers vergroten hun aandeel. In de nabijheid van Slovenië en de gebeurtenissen daar, hebben zij zich kennelijk niet laten weerhouden een stap over de grens te doen. Het intensieve grensverkeer blaast hun respectieve aandelen wellicht verder op.

De Nederlanders en Britten stellen daarentegen teleur. De schrikreactie bij de Nederlanders (een daling met bijna 300.000 bezoekers) valt wel heel erg op. Het Nederlandse aandeel in de toeristenstroom van 3% steekt ook mager af tegen de vroegere 10%. Propaganda is in ons land dus hard nodig.

Frank van Krevel

Sloveense Fietsvakantie in Reisbureaupakket

EIGEN-WIJZE reizen uit Enschede is een reisorganisatie die zich specialiseert in fietsvakanties in Nederland en Europa. Voor het eerst heeft zij, voor 1993, 2 fietstochten door Slovenië in haar programma opgenomen. Beide tochten starten aan de westkant van het nationale park Triglav in het Soca-dal, in Bovec. Op de eerste dag (zondag) wordt er gefietst, via een klein stukje Italië, naar Kranjska Gora. In de volgende vijf dagen gaat de tocht naar Bled-Skofja Loka-Cerkno-Most na Soci om te eindigen in Bovec. De tweede tocht is tot aan Skofja Loka gelijk aan de eerste tocht, vandaar gaat het echter naar Vrhnika-Postojna-Lipica-Ankaran-Nova Gorica-Most na Soci en eindigt wederom in Bovec. Deze tweede tocht duurt twaalf dagen.

De tochten worden over rustige mooie wegen gefietst, dagelijks zo'n 30 tot 50 kilometer. U fietst van hotel naar hotel en uw bagage wordt steeds naar het volgende hotel gebracht door de organisatie.

Volgens deze gids is de eerste tocht de mooiste uit het totale programma, zeker de tocht met de beste kwaliteits/prijsverhouding. Prijzen: met eigen vervoer 675,-, per trein 1060,- en per bus 1025,-. De eventuele huur van een fiets bedraagt 100 gulden.

In de periode van vrijdag 18 juni tot en met 27 augustus vertrekt de groep elke vrijdag. Minimaal aantal deelnemers is 4 personen.

Voor verdere informatie kunt u contact opnemen met Milena Mlekuž, 07 1-613978.

Milena Mlekuž

Vierlanden Toernooi in Zoetermeer

In december 1992 werd in Zoetermeer het jaarlijkse ijshockey vierlandentoernooi georganiseerd, waaraan Slovenië voor het eerst meedeed. Deze keer waren de nationale teams van Denemarken, Finland, Nederland en Slovenië. In de sportpers werd gesuggereerd dat het team van Slovenië niet zo sterk zou spelen, maar al bij de eerste wedstrijd Finland-Slovenië bleek het tegendeel. Als men bedenkt dat Finland in de A-Groep speelt en Slovenië in de C-Groep, werd het de beide in de B-Groep spelende landen Nederland en Denemarken al snel duidelijk dat het Sloveense team niet onderschat mocht worden. Dit werd heel duidelijk tijdens de beide wedstrijden Nederland-Slovenië en Denemarken-Slovenië. Zo eindigde het team van Slovenië als derde, boven Nederland.

Als officiële vertegenwoordiger van onze vereniging kon ik bij bijna alle wedstrijden aanwezig zijn en wat mij de mogelijkheid gaf om met de trainer van ons team en met de organisator van het toernooi te spreken. De Sloveense trainer was bijzonder tevreden over de ontvangst, de trainingsfaciliteiten en het onderkomen van zijn spelers in Nederland. Op de vraag hoe het gesteld is met de sport in z'n algemeenheid in Slovenië en in het bijzonder met ijshockey kreeg ik als antwoord: "De sport is als het ware in elkaar gestort door de onafhankelijkheid, dus wij moesten opnieuw beginnen, met het zoeken naar sponsors en het leggen van contacten met andere Europese landen. Dit alles is ons redelijk gelukt, ondanks de economische crisis in Slovenië. Wij krijgen steeds meer aanbiedingen om een toernooi te spelen zoals nu het geval is in Nederland en daarom zijn we best tevreden".

Voorzitter Van Rijswijk van de organiserende club Zoetermeer en lid van de Nederlandse IJshockeybond was zeer te spreken over de manier waarop het Sloveense team, ondanks de late invitatie, zo snel reageerde op uitnodiging. Er bestaan plannen voor het aanknopen van contacten met jeugdspelers en hun clubs uit Slovenië, om tot een uitwisseling te komen en zo op vriendschappelijke wijze het ijshockey te promoten. Onze vereniging is gevraagd na te gaan welke mogelijkheden er zijn om dat plan te realiseren. Op dit verzoek is de vereniging graag ingegaan, want zij is van mening dat contacten op sportgebied zeer belangrijk zijn.

De vereniging vraagt u om aan de redactie door te geven waar en wanneer aan culturele en sportieve evenementen in uw gemeente Sloveense afvaardigingen deelnemen.

Pavel Iskra

Vluchtelingen

Onlangs is in Ljubljana een conferentie gehouden over de vluchtelingenstroom op de Balkan en hun opvang in de omliggende staten. Deze conferentie was een vervolg op de grote vluchtelingenconferentie in Genève vorig jaar.

Bij deze gelegenheid bleek dat het aantal vluchtelingen in Slovenië zo'n 4% van de bevolking uitmaakt. Zij worden opgevangen in 53 centra en bij vele particulieren.

De kosten voor de vluchtelingen zorg bedroegen in 1992 ongeveer 250 miljoen dollar. Voor dit jaar zijn er nauwelijks fondsen beschikbaar en wordt gehoopt op internationale steun.

Er wordt naar gestreefd de vluchtelingen in de verschillende opvangcentra te voorzien van hulp "in natura". Ook probeert men voor hen beperkte werkgelegenheid te creëren. Voor de overige vluchtelingen, welke bij particulieren zijn ondergebracht, streeft men ernaar hen te voorzien van een financiële tegemoetkoming.

Naar een bericht van Vlasta Jesenicnik

Slovenië lid IMF

Precies een jaar na de internationale erkenning, is Slovenië lid geworden van het Internationale Monetair Fonds. Dit IMF-lidmaatschap betekent de lang verwachte financiële erkenning van Slovenië. Het geeft aan dat Slovenië een veiliger plaats is geworden voor investeringen, voor het commerciële bankwezen en andere financiële instellingen. Het afsluiten van grote leningen op de internationale markt zal gemakkelijker en onder gunstiger voorwaarden mogelijk worden. Slovenië kan nu ook volwaardig en zelfstandig afbetalingsregelingen treffen met de schuldeisers.

Met behulp van het IMF-lidmaatschap komt ook het lidmaatschap van de Wereldbank en de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling, in de wandelgang de Oost-Europabank genoemd, in het vooruitzicht.

SLOVENIË wintersport in de pure natuur!

Niet veel verder, wel goedkoper en rustiger!

Hotels (m. zwemb.) en appartementen in:

Bovec - Bohinj - Bled - Kranjska Gora.

Met auto - trein of (pendel)bus.

T.I.B. 'SLOVENIË'

Telefoon 071-613978 — Telefax 071-619492.

Carnaval in Slovenië

De kostuums die nu nog in Slovenië worden gebruikt bij de carnavalsvieringen, maken deel uit van een oude Europese culturele nalatenschap. Hieronder kunnen we zeker de uitmonstering rekenen van de Kurent uit de vlakte rondom Ptuj en die van de carnavalsstoet in Cerknica.

De Kurent draagt een kostuum dat kenmerkend is voor een boerengemeenschap. Het hoofdmasker is een mengeling van menselijke en dierlijke elementen. De Kurent draagt een schapevacht en een ijzeren ketting als ceintuur, waaraan grote koeiebellens bengelen. In de carnavaltijd bezoeken, volgens een oud ritueel, groepen Kurenti de huizen en dorpen rondom Ptuj. Vooral op de kinderen maken ze een vervaarlijke indruk! De oorsprong van de Kurenti wordt gezocht in oude, geheime mannengenootschappen op het platteland.

Op heel andere wijze viert men carnaval in Cerknica, de hoofdstad van Notranjska, het gebied ten zuid-westen van Ljubljana. Hier vindt men de resten van een heel oud carnavalsgebruik, met bijbehorende kostuums. De personen, die worden uitgebeeld, zijn een wagenmenner met zweep en ploegende mannen. Op symbolische wijze openen ze de aarde, hetgeen wijst op een oud vruchtbaarheidsritueel.

Het feest leeft en blijft dan ook niet bij het oude. De stoet is de laatste decennia uitgebreid met legendarische figuren uit de volksverhalen, zoals Martin Krpan, de grote heks uit Slivnica, de duivel die relmuizen hoedt, de onderwaterman en kikkers uit het verdwijnende meer van Cerknica. Na afloop van de feestelijkheden wordt de Pust begraven. Zo ziet u twee voorbeelden, maar carnaval wordt in februari (of maart) overal in Slovenië op geheel eigen wijze gevierd.

Pavel Iskra

Pust v Sloveniji

Maske v Sloveniji so v svoji osnovi del prastare evropske kulture dediscine. K tej prav gotovo spada Korant ali Kurent s Ptujskega okolja. Kurant ali Kurent je v svoji osnovi tipicna maska poljedelskih skupnosti. Zanj je značilna cloveska podoba, posebej pa se naglavni okras s clovesko-zivalsko podobo. Kurent je oblecen v ovcji kozuh, opasan z verigo, na njej pa veliki kravji zvonci. V pustnem casu skupine Kurentov po posebnem ritualu obiskujejo vasi in hise po Ptujskem in Dravskem polju in strasijo otroke.

Drugace pa praznujejo v Cerknici, to je prestolnica Notranjske, Pustne obicaje. Tam imajo svoj po celi Sloveniji znan "pustni sprevod". Kot star Pustni lik je ostal tu poganjac z bicem, ki preganja otroke, obredno oranje in pokop Pusta. V zadnjih desetletjih pa so v Pustni sprevod vkljucili znane zgodovinske dogodke in osebnosti iz svojega kraja in okolice in bogata Valvasorjeva izrocila. V Pustnem sprevodu najdemo sedaj tu se povodnega moza in zabe iz znamenitega Cerkniskega posihajocega jezera, polhe, ki jih pase hudic, narodnega junaka Martina Krpana veliko Coprnico iz Slivnice.

Kot vidite praznujejo Slovenci Pusta po vsej Sloveniji, ampak vsak ga praznuje drugace.

Pavel Iskra

Museum in Kobarid ontvengt unieko onderscheiding

De hoogste Europese onderscheiding voor musea, de Europese Museumprijs, wordt sinds 1977 door de Raad van Europa jaarlijks aan een of meer musea toegekend.

Voor 1993 is deze eer toegefallen aan het Archeologisch Museum van Istanbul en het Eerste Wereldoorlog Museum in Kobarid. Kobarid, gelegen in de Julische Alpen van Primorska, speelde een hoofdrol in de Eerste Wereldoorlog. Ernest Hemingway verbleef er onder andere als verslaggever van de Slag bij Kobarid (of Slag bij Caporetto) en het Soca Front (of Isonzo Front).

Deze diep ingrijpende episode voor Kobarid en heel Primorska wordt extra aandacht geschonken in het genoemde museum te Kobarid. De geschiedenis van het lijden van de Eerste Wereldoorlog is er op boeiende wijze gedocumenteerd.

Groene Kaart controleren

Slovenië is dan al weer een jaar een algeheel erkende onafhankelijke staat maar voordat alles werkelijk is geregeld moet er kennelijk een hoop water door de Sava stromen. Zo mogen Slovenië en Kroatië sinds 1 november vorig jaar dan wel zijn togetreden tot de "Uniform Agreement" over het gebruik van de Groene Kaart, dat wil nog niet zeggen dat alle problemen dan de wereld uit zijn. Zo heeft ondergetekende op 1 februari een nieuwe Groene Kaart ontvangen waarop nog steeds YU staat, maar geen SLO of CRO.

Navraag bij het Nederlandse Bureau voor de Motorrijtuigverzekeraars leert dat zo'n ondeugdelijke Groene Kaart flinke problemen kan opleveren bij het passeren van de Sloveense en Kroatische grenzen. De Sloveense grenswachten hoeven deze Groene Kaart namelijk niet te accepteren waardoor men dus gedwongen kan worden alsnog een tijdelijke WA-verzekering voor Slovenië af te sluiten. Bij het genoemde bureau zijn hierover diverse klachten binnengekomen van automobilisten die werden gedwongen hun verblijf in Slovenië te beginnen met een flinke financiële tegenvaller.

Volgens een woordvoerder van voornoemd bureau gebruiken de verzekeringsmaatschappijen kennelijk hun oude voorraad Groene Kaarten. Voor alle Sloveniëgangers geldt dan ook het devies: nakijken en wanneer op de Groene Kaart in het rijtje landen waarvoor deze geldig is geen SLO staat, dan terstond de verzekeringsmaatschappij opbellen en om opheldering vragen. Geldt de verzekering ook voor Slovenië en zo ja, laat de verzekering dan een nieuwe Groene Kaart opsturen. Overigens kan het gebeuren dat verzekeringsmaatschappijen beperkingen stellen wat betreft het aantal landen waarvoor zij dekking geven. De ene maatschappij geeft dekking voor meer landen als de andere. Het is dus ook niet honderd procent gezegd dat ongevallen in Slovenië in alle gevallen gedekt zijn. In alle gevallen kan een telefoontje problemen voorkomen.

Antoon Oosting

Adres Sloveense Ambassade in Brussel

Ambassadeur dr. B. Cizelj

Karel de Grotelaan 45

B-1040 Brussel

telefoon: 09.32.2.2303973 of 09.32.2.2304258

ANWB Hulpverlening

Hoewel de contacten met de zustermaatschappij AMZS nog opnieuw moeten worden bevestigd, blijft de hulpverlening voor ANWB-leden in Slovenië en Kroatië gegarandeerd. Dat belooft ANWB-woordvoerder Ad Vonk.

Wel waarschuwt de ANWB ervoor niet verder te gaan dan Slovenië en Istrië. Daar waar er in de hoogtij-jaren maar liefst 400.000 Nederlanders naar Joegoslavië op vakantie gingen, zijn dat er - voor zover de ANWB heeft kunnen nagaan - het afgelopen jaar niet meer dan 10.000 geweest. Een aantal wat voor de ANWB te mager is om het vroeger tijdens de zomermaanden in gebruik zijnde steunpunt Porec opnieuw in gebruik te nemen.

Wel is de ANWB van plan om voor het zomerseizoen contact op te nemen met de zusterorganisaties in Slovenië en Kroatië om te bezien wat zij qua dienstverlening voor in problemen rakende ANWB-leden kunnen betekenen. Volgens de ANWB-woordvoerder is dat nu allemaal nog erg vaag. Door de opsplitsing van de nationale organisatie is volgens Vonk niet duidelijk wat er per republiek nu van is overgebleven. "We weten op dit moment dan ook niet precies wat we daar aan kunnen hebben", aldus Vonk.

In afwachting hiervan oriënteert de ANWB zich in geval van hulpvragen op bestaande contacten met de Nederlandse consul in Zagreb, het Rotterdamse reisbureau en Kroatië-specialist Phoenix en de in het voormalig Joegoslavië goed bekende Duitse zusterorganisatie ADAC. Wat dat betreft zal volgens Vonk de ANWB-alarmcentrale dan ook nooit nul op het rekest geven.

Overigens waarschuwt de ANWB bij het afsluiten van een reisverzekering goed te kijken naar de regels voor molest als gevolg van politiek of militair geweld. In de meeste gevallen is schade als gevolg van molest van dekking uitgesloten. Voor wie niet echt een dringende noodzaak heeft om richting oorlogsgebied te reizen, lijkt het dan ook raadzaam vakantie-reizen te beperken tot het als veilig beschouwde Slovenië en Istrië.

Antoon Oosting

Leden

Het aantal leden van de vereniging is nog steeds groeiende! Eind januari telde de Vereniging Vrienden van Slovenië 130 leden. De doelstelling van 1992 om een getal van 150 leden te behalen is daarmee bijna geheel gerealiseerd. Toch past ook enige bescheidenheid, omdat sommige leden nog niet aan alle financiële verplichtingen hebben voldaan.

De vereniging had zich het streefgetal van 150 leden ten doel gesteld, mede omdat wij hiermee in aanmerking kunnen komen voor subsidiegelden. Subsidie betekent immers dat meer activiteiten ontwikkeld kunnen worden, projectcommissies kunnen worden ingesteld, ledenwerfacties op touw kunnen worden gezet enzovoort. Omdat op de Utrechtse vakantiebeurs het bestuur mede de vereniging heeft gepromoot, hopen we als gevolg enige nieuwe leden op korte termijn te kunnen inschrijven. Verder kan het ledental wellicht nog stijgen doordat de huidige leden hun gezinsleden/inwonende leden alsnog aanmelden als lid (voor minimaal 5 gulden per jaar).

Promotiemateriaal

Bij de penningmeester (071-613978) zijn stickers (zie afbeelding op de achterzijde van deze LIPA) en metalen speldjes in de vorm van de Sloveense landkaart te verkrijgen. De sticker kost 1,50 per stuk, het speldje 5,00 per stuk. Portokosten zijn niet inbegrepen.

Financiën 1992

Op de algemene ledenvergadering van 24 april 1993 te Nieuwegein wordt u een officiële staat van baten en lasten alsmede een balans ter goedkeuring overlegd. We menen dat het goed is om reeds nu een indicatie van de inkomsten en uitgaven over 1992 te publiceren. Het jaar 1992 werd begonnen met een positief saldo van fl. 457,66; Bij de penningmeesterswisseling in mei werd een positief saldo van fl. 301,- overgedragen. De contributierekening leverde in het afgelopen jaar fl. 1720,- op. Overige posten aan de batenzijde kwamen samen op 39,54. De baten bedroegen fl. 2532,26. Aan de negatieve zijde kostten de LIPA/nieuwsbrieven fl. 533,47 en het bestuur, aanschaf van materialen inclusief, fl. 748,87. De persconferentie kostte fl. 40,-. In totaal leverde 1992 een positief saldo van 698,42!

De penningmeester

Luidsprekers uit de dagen van Tito spelen nu Vivaldi in Slovenië

Nieuwsdienst The Guardian
LJUBLJANA — De rij voor het loket in het station van Ljubljana geeft een aardig beeld van de situatie waarin Slovenië verkeert. Dit zijn geen vluchtelingen. Sommigen zijn zelfs geen reizigers. Ze staan in de rij voor buitenlandse valuta.

Twee jaar nadat Slovenië de Joegoslavische federatie verliet, is de *tolar* de enige echt harde en vrij inwisselbare Balkan-munt geworden. Het land heeft zijn eerste verkiezingen naar westers voorbeeld achter de rug, tot algemene goedkeuring. De straat-luidsprekers die in de tijd van Tito werden geïnstalleerd spelen nu Vivaldi. De Maxi-markt tegenover het parlement is even goed voorzien van consumptie-artikelen als winkels in Oxford Street of op de Kurfürstendamm.

Terwijl het Westen zich beraadt op stappen om iets doen aan de oorlog in Bosnië, en Servië het conflict dreigt uit te breiden tot Macedonië en Kosovo, zijn de Slovenen rustig verder gegaan met het consolideren van hun onafhankelijkheid. Ze hebben straten met politiek belaste namen herdoopt, ze hebben hun aandacht verlegd naar het Westen, en ze zien de afgelopen 45 jaar als een historische aberratie.

'De staat van de economie is buitengewoon goed als je je realiseert dat meer dan de helft van onze buitenlandse afzetmarkt (met inbegrip van de andere Joegoslavische republieken) verloren is gegaan', zegt Jozë Mencinger. Hij was na de onafhankelijkheid de economi-

sche goeroe van de regering. Hij verwierp het advies van het Internationale Monetaire Fonds om de *tolar* aan een vaste wisselkoers te binden (er waren trouwens geen valuta-reserves om die in stand te houden) en de geschiedenis lijkt hem gelijk te hebben gegeven.

De inflatie nam tussen augustus vorig jaar en afgelopen november af van 25 procent per maand tot 2,7 procent. In anderhalf jaar herstelden de reserves aan buitenlandse valuta zich van een tekort van negen miljard dollar tot een surplus van vierhonderd miljoen.

Mencinger is inmiddels afgetreden wegens onenigheid over het netelige onderwerp van denationalisering en privatisering. Afgaand op de officiële statistieken lijkt dat probleem nu opgelost te zijn. Per 3 maart waren volgens de regering van 's lands 26.629 bedrijven er 22.677 in particuliere handen. Maar dit percentage van 85 procent privatisering wekt overal de lachlust op. De bedrijven hebben gemiddeld nauwelijks één werknemer. Het zijn er zoveel

omdat registratie goedkoop was en iedereen dacht er nut van te hebben bij het ontduiken van belastingen.

Onder het communistiche bewind waren de bedrijven in 'sociaal eigendom', een uitvinding van Tito waarvan tot op heden niemand precies kan uitleggen wat dat was. In theorie betekende het dat iedereen alles bezat, maar uit de juridische haarkloverij van de afgelopen maanden is naar voren gekomen dat in feite niemand iets bezit. Het heeft tot een gecompliceerd en eindeloos geharrewar geleid over wie er wat aan wie verkoopt en wie de uiteindelijke eigenaar zal zijn.

Het is er allemaal niet eenvoudiger op geworden doordat in de nadagen van de federatie een slecht in elkaar zittende privatiseringswet door het parlement werd gejaagd, die een ondernemersgeest heeft wakkergeemaakt waar Robert Maxwell jaloers op zou zijn geweest. Managers inventariseerden de bezittingen van hun firma's volgens veel te lage tweedehands prijzen. Zij maakten geen haast, zodat de inflatie van 30 procent per maand verder op de feitelijke verkoopwaarde invrat. Daarna kenden ze zichzelf een denkbeeldige salarisverhoging van 20 procent toe, die zij aan de firma 'terugbetaalden' om de aankoop ervan te financieren.

Sommige van deze nep-constructies worden nu blootgelegd, maar het onderliggende probleem wordt niet onder ogen gezien: of het mogelijk is om rechtstreeks over te schakelen van sociaal eigendom op privé-bezit, of dat eerst een tussentijdse nationalisatie nodig is om juridische duidelijkheid te verschaffen. Dat laatste wordt weer bemoeilijkt door het besluit de eigendomsrechten te herstellen van degenen die het slachtoffer werden van de inbeslagnames door de communisten in 1948. Opmerkelijk genoeg heeft de partijbureaucratie volumineuze dossiers bewaard van die inbeslagnames, die nu worden gebruikt bij de restitutieprocedures.

De ergste erfenis van de Tito-jaren is wellicht de afwezigheid van persoonlijke economische verantwoordelijkheid. Hoe slecht een bedrijf ook werd geleid, niemand ging gebukt onder de praktische gevolgen. In extreme gevallen werden de grootste wanbeheerders ontslagen, maar alleen om naar een andere staatsonderneming te verhuizen. Al hun sociale verworvenheden — huisvesting, inkomen, pensioen, gezondheidszorg — bleven onaangetast.

Dat de politieke overgang na de onafhankelijkheid tamelijk ordelijk verliep, is te danken aan zowel de persoonlijkheid en bekwaamheid van de met grote meerderheid herkozen president Milan Kucan als aan de homogeniteit van de bevolking. Alle delen van de voormalige federatie zijn het erover eens dat de Slovenen nooit echt in Joegoslavië hebben gepast. De andere volkeren verstaan hun taal niet en de belangrijkste culturele invloeden zijn afkomstig uit Oostenrijk, Hongarije en Italië.

Toch kan Slovenië niet pretenderen dat er niets aan de hand is in het zuiden. Zo bevinden zich daar ongeveer 150 duizend vluchtelingen, voornamelijk Bosnische Moslims, die de grens over zijn gevluht. Het is moeilijk aan de juiste cijfers te komen — waarschijnlijk omdat die niet bestaan — maar de alom aanvaarde schatting van driehonderdduizend niet-Slovenen die er proberen een bestaan op te bouwen, vormen een zware last voor een bevolking van iets meer dan twee miljoen. De werkloosheid bedraagt 12,2 procent, maar de vele vluchtelingen die illegaal bij verwanten wonen en werk proberen te vinden zijn niet meegerekend.

Dit was natuurlijk een dankbaar strijdpunt voor de Sloveense Nationale Partij (SNS) en haar charismatische leider Zmago Jelincic. Hij is een vreemde figuur, over wie wilde verhalen de ronde doen. Hij is veroordeeld wegens diefstal en verkoop in het buitenland van kunstvoorwerpen uit kerken. Hij staat bekend als een duistere, maar buitengewoon slimme ritselaar.

Hij was de enige partijleider die campagne voerde over een echt probleem, en daarmee behaalde hij 110 duizend stemmen en de vierde plaats. Waar andere partijen gratuite leuzen als 'Slovenië open en veilig' voerden, richtte de SNS zich op een kwestie die grote aantallen jonge mensen bezighield: de wedloop om de schaarse banen.

'Jelincic is zeker geen nazi', zegt Ervin Milharic, een vooraanstaand politiek commentator. 'Hij kan beter worden vergeleken met de oude Italiaanse fascist: hij koestert geen sympathie voor het antisemitisme of iets dergelijks. Hij haat zelfs geen buitenlanders. Hij is echt een ouderwetse nationalist die wil dat ze allemaal naar huis gaan en Slovenië aan de Slovenen laten.'

Het parlement staat voor het probleem wat het met de SNS moet doen. Iedereen zou graag zien dat de partij gewoon verdween. De kiezers gaven geen enkele partij een duidelijk mandaat en de politici proberen een coalitie te smeden uit sterk verdeelde groepen. Het enige waarover men het eens is, is dat men niet met Jelincic in zee wil. 'We zouden wel eens tot de ontdekking kunnen dat we onszelf een politiek systeem van Italiaanse snit hebben bezorgd met steeds weer uiteenvallende coalities', meent Milharic.

HARRY JACKSON

Om alvast te noteren...

Uitnodiging Algemene Ledenvergadering
24 april 1993 te Nieuwegein

Zaal open en Ontvangst	18.00 - 18.30
Algemene Ledenvergadering	18.30 - 20.00
Informeel voortzetting	20.00 - 01.00

Op 24 april bent u welkom op de algemene ledenvergadering en de aansluitende informele avond voor de leden, waar kennismaking, een goed gesprek en gezelligheid centraal staan.

Ter vergadering komt de samenstelling van het bestuur, de redactie van LIPA, de kascommissie, de verslaglegging 1992 en planning 1993 aan de orde. En verder alles wat u zelf voor de vereniging van belang acht. Een gedetailleerde agenda met bijbehoren vergaderstukken wordt u later, ruim vantevoren, toegezonden.

ALV 24 april 1993: Bestuursverkiezingen

Ingevolge bestuursbesluit van 26 augustus 1992 zijn de bestuursleden H. Hoops, P. Iskra en M. Selan aftredend. Herman Hoops is niet herkiesbaar.

Graag nodigt het bestuur u uit zich kandidaat te stellen voor het bestuur, te meer daar uitbreiding van het bestuur gewenst is. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot de secretaris, M. Selan, 070-3677242,

Afscheid

Onlangs, ter bestuursvergadering van 16 februari, is Antoon Oosting tussentijds teruggetreden. Zijn werk als journalist, de daarmee gepaard gaande onregelmatige, hoge werkdruk en zijn verplichtingen jegens de vereniging als bestuurslid, bleken een te zware last voor zijn gezin. Het bestuur heeft met moeite voortijdig afscheid genomen van Antoon, die steeds een gemotiveerd en stimulerend bestuurslid bleek. Sinds de oprichting functioneerde hij eerst als vice-voorzitter en sinds vorig jaar als algemeen bestuurslid. Op de bijeenkomst van 24 april 1993 te Nieuwegein zal het bestuur Antoon formeel bedanken.

Frank van Krevel, voorzitter

Vereniging Vrienden van Slovenië: wat u moet weten!

De Vereniging Vrienden van Slovenië is opgericht op 7 juli 1991. De Vereniging Vrienden van Slovenië is een zelfstandige en onafhankelijke landelijke organisatie, welke zich ten doel stelt om met name op cultureel, economisch en maatschappelijk gebied de samenwerking tussen Nederland en Slovenië resp. Nederlanders en Slovenen te bevorderen en zo mogelijk te initiëren en onderhouden. De vereniging beschouwt zichzelf als de geëigende plaats voor ontmoetingen tussen Nederlanders en Slovenen. De vereniging wil voorts in het bijzonder een ontmoetingsplaats zijn voor de Slovenen in Nederland.
(uit artikel 2 van de Statuten)

Bestuur

Voorzitter
Frank van Krevel
Bezuidenhoutseweg 127
2594 AE Den Haag

Vice-Voorzitter
Pavel Iskra
Fagotstraat 47
2287 BC Rijswijk
070-3942435

Secretaris
Marjan Selan
De Gaarde 278
2542 CP Den Haag
070-3677242

Penningmeester en ledenadministratie
Herman Hoops
B.S. v.d. Oyelaan 26
2252 EB Voorschoten
071-613978

F. WITTE

F. WITTE & PARTNER

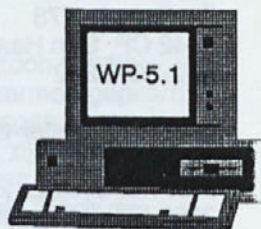
Levering en installatie van computers en netwerken.

Computerlessen, o.a.:

Apparatuur kennis, MS-Dos en

Wordperfect 5.1

F. WITTE & PARTNER
VAN AREMBERGELAAN 117
2274 BR VOORBURG
TEL: 070-3478026
FAX: 070 3854662

Slovenija

aan de zonzijde van de Alpen